

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2022 m. gegužės 17 d.

Reikia užtikrinti geresnį ES paramos, skirtos padėti mažosioms įmonėms įsitvirtinti tarptautinėje rinkoje, valdymą ir matomumą

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, Europos Komisija nustatė pagrindines ES mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) tarptautinimo kliūtis ir ėmėsi įvairių priemonių, kad padėtų joms plėsti verslą į tarptautines rinkas tiek ES, tiek už jos ribų. Tačiau šioms priemonėms kartais trūksta nuoseklumo ir matomumo, ir Komisija ne visada pakankamai jas derina su valstybių narių parengtomis programomis. Būtina užtikrinti geresnę Komisijos parengtos pavyzdinės Europos įmonių tinklo (EIT) iniciatyvos, kuria nustatomas tarptautinių užmojų turinčioms MVĮ skirtas paramos tinklas, aprėptį ir ilgalaikį kitos, mažesnio masto, iniciatyvos „Startup Europe“, konkrečiai skirtos pradedančiosioms aukštųjų technologijų įmonėms, veiklos tęstinumą.

MVĮ, t. y. įmonės, kuriose dirba mažiau nei 250 darbuotojų, yra ES ekonomikos pagrindas: jos sudaro 99 % visų ES įmonių. Neskaitant finansų sektoriaus, joms tenka du trečdaliai versle sukurtų darbo vietų ir daugiau kaip pusė ES ekonominės produkcijos, tačiau vos 30 % ES eksporto. Tarptautinėse rinkose MVĮ nėra tokios aktyvios kaip didelės įmonės: jos dažnai nežino apie tarptautinės prekybos ir viešosios paramos schemas ir neretai joms tiesiog trūksta reikiamos praktinės patirties. Siekdama spręsti šiuos klausimus, Komisija parengė daug paramos programų. 2011 m. ji priėmė ES strategiją dėl MVĮ tarptautinimo, kuria siekiama pagerinti visų esamų paramos veiksmų nuoseklumą ir suderinamumą.

„Mažų įmonių reikšmė Europos Sąjungai yra didžiulė. Prekiaudamos visoje Europoje ir eksportuodamos už jos ribų jos gali dar labiau prisidėti prie ES ekonomikos, – teigė už ataskaitą atsakinga Audito Rūmų narė Ivana Maletić. – Komisija turėtų sudaryti palankesnes sąlygas gauti informaciją apie paramą MVĮ tarptautinimui ir priartinti savo programas prie Europos MVĮ, kurios vis dar nežino apie daugelį esamų priemonių bei projektų.“

Auditoriai nustatė, kad strategija vis dar neįgyvendinta. Komisijai pavyko bent iš dalies įgyvendinti pagrindines priemones, pavyzdžiui, sukurti eksportuojančioms įmonėms skirtą internetinį informacijos portalą („Access2Markets“), tačiau svarbi veikla siekiant labiau suderinti ES ir valstybių narių lygmens priemones nebuvo sėkminga. Visų pirma Komisija nepateikė atnaujinto priemonių sąrašo, kad būtų galima nustatyti spragas, dubliavimąsi ir sinergiją. Be to, auditoriai kritiškai vertina daugelio ES veiksmų, kuriais tenkinami MVĮ tarptautinimo poreikiai, suderinamumą ir nurodo, kad

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

trūksta koordinavimo įvairiais lygmenimis, įskaitant ES ir valstybių narių veiklą. Jie taip pat pažymi, kad Komisija ne visada tinkamai sprendė paramos programų finansinio tvarumo klausimą: kelios programos buvo nutrauktos, nors jas įgyvendinant pasiekta teigiamų rezultatų. Kalbant apie informuotumo didinimą, informacija apie tarptautinimo rėmimą dabar yra prieinamesnė, tačiau laisvosios prekybos susitarimų (LPS), kurie yra itin svarbūs, bet MVĮ labai sudėtingi, teikiamos galimybės dar nepakankamai propaguojamos.

Auditoriai nustatė, kad EJT tikslai buvo pasiekti, tačiau būtina dėti daugiau pastangų siekiant pagerinti jo matomumą, koordinavimą ir aprėptį ES nepriklausančiose šalyse, taip pat stiprinti gebėjimus geriau remti MVĮ, kad jos galėtų gauti finansavimą ir pasinaudoti LPS teikiamomis galimybėmis. EJT veikla įvairiose šalyse ir konsorciumuose buvo nevienoda ir, nors kai kurių ES nepriklausančių verslo bendradarbiavimo centrų (pavyzdžiui, ES ir Japonijos centro) darbas buvo vertinamas labai gerai, kiti kritikuoti dėl prasto aptarnavimo ir neoperatyvumo. EJT nariai taip pat pranešė, kad centrų veikla buvo nepakankama šalyse, kurios yra pagrindinės prekybos partnerės, įskaitant Kiniją. Kalbant apie iniciatyvą „Startup Europe“, auditoriai nustatė, kad ja tenkinami tik trumpojo laikotarpio pradedančiųjų įmonių poreikiai, nes visi finansuoti projektai baigus galioti dotacijos susitarimams buvo nutraukti, o įgyvendinant visus veiksmus susidurta su bendromis tvarumo problemomis. Ryšiai su kitomis priemonėmis buvo riboti ir kartais ši iniciatyva lėmė tai, kad pradedančiąsias įmones įsigijo stambios ne ES įmonės, o tai galėtų prieštarauti tikslui padėti įmonėms augti tarptautiniu mastu, bet kartu pasilikti ES. Auditoriai taip pat ragina Komisiją pagerinti rezultatų stebėseną, kad būtų galima įvertinti, koku mastu šia iniciatyva apskritai prisidėta prie MVĮ tarptautinimo.

Bendra informacija

ES valstybėse narėse yra daugiau kaip 20 milijonų MVĮ, kuriose dirba apie 100 milijonų žmonių. MVĮ – tai įmonės, kuriose dirba mažiau kaip 250 darbuotojų ir kurių metinė apyvarta neviršija 50 milijonų eurų arba metinis balansas neviršija 43 milijonų eurų. Tarptautinimas – tai procesas, kurio metu įmonės pradeda dalyvauti tarptautinėse rinkose, visų pirma eksportuodamos. 2014–2020 m. konkrečiai MVĮ tarptautinimui skirtas ES finansavimas sudarė apie 850 milijonų eurų, įskaitant apie 450 milijonų eurų, skirtų EJT, ir 30 milijonų eurų, skirtų iniciatyvai „Startup Europe“. Papildomas finansavimas teikiamas pagal ES priemones, kurios apima MVĮ tarptautinimą kaip vieną iš daugelio sričių (pavyzdžiui, ESI fondai, ESIF ir programa „Horizontas 2020“). EJT ir iniciatyva „Startup Europe“ – tai pirmieji kontaktiniai centrai Europos MVĮ ir pradedančiosioms įmonėms, norinčioms gauti konsultacinę paramą ir užmegzti ryšius, kad galėtų eksportuoti. 2020 m. pabaigoje EJT apėmė daugiau kaip 625 organizacijas partneres iš 65 šalių. Tai, pavyzdžiui, regioninės plėtros agentūros, prekybos rūmai arba mokslinių tyrimų institutai, sugrupuoti į regioninius konsorciumus. 2014–2020 m. pagal iniciatyvą „Startup Europe“ buvo remiami 22 projektai, kuriuose dalyvavo daugiau kaip 1 000 įmonių. Specialioji ataskaita 07/2022 „MVĮ tarptautinimo priemonės: paramos veiksmų daug, bet jie iki galo nesuderinti ir nekoordinuojami“ paskelbta [Audito Rūmų interneto svetainėje](#) ir tai yra naujausias iš Audito Rūmų leidinių, kuriuose nagrinėjama parama MVĮ. Tarp kitų šios srities leidinių yra specialiosios ataskaitos dėl [kapitalo rinkų sąjungos](#), [MVĮ priemonės](#), [rizikos kapitalo](#) ir [MVĮ garantijų priemonės](#). Netrukus Audito Rūmai paskelbs specialiąją ataskaitą dėl ES paramos [MVĮ konkurencingumui](#).

Kontaktai spaudai

Audito Rūmų spaudos tarnyba: press@eca.europa.eu

- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 551 502